

прийняти нормативний-правовий акт, який би відображав основні загальні положення, що стосуються регулювання даного питання.

Список використаної літератури:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 [Електронний ресурс] // Офіційний web-сайт Верховної Ради України. Режим доступу до ресурсу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995\\_004](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004)
2. Буроменський М. В. Міжнародне право: Навч. посібник / За ред. М. В. Буроменського - К.: Юрінком Інтер, 2006. - 336 с.
3. Регламент Європейського суду з прав людини від 04.11.1998 [Електронний ресурс] // Офіційний web-сайт Верховної Ради України. Режим доступу до ресурсу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/980\\_067](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/980_067)

### **Роль міжнародного права в забезпеченні екологічної безпеки**

**Мирець Д.С.** - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

**Науковий керівник:** професор кафедри загально-правових дисциплін, навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент - **Камінська Н.В.**

Міжнародна екологічна безпека - явище відносно нове. Ще століття тому людство не задумувалося, чим загрожує всій нашій цивілізації необмежене використання природних ресурсів та експлуатація природи. Концепція міжнародної екологічної безпеки - новий міжнародно-політичний феномен, який ще надзвичайно мало розроблений. Лише в останні роки йому почала приділятися широка увага громадськості, почали створюватися та втілюватися в життя нормативно-правові акти міжнародного характеру.

Однак реалізація міжнародної екологічної безпеки - річ нагальна, оскільки з кожним роком зволікань екологічна ситуація загострюється все більше і більше. Спустошуються родючі землі, вимирають сотні видів флори і фауни, величезні території стають небезпечними для людини в силу їх забруднення відходами та небезпечними речовинами. Людство прямує до катастрофи всесвітнього масштабу [1, с. 456]. Фактори, що створюють загрозу екологічній безпеці людства, окремим країнам та регіонам, настільки сьогодні очевидні, що збереження та відтворення середовища існування людини перетворюється у завдання першочергової необхідності.

Найбільш важливими глобальними екологічними проблемами сучасності є скорочення озонного шару, глобальне потепління, забруднення атмосфери і парниковий ефект, забруднення світового океану і скорочення різноманіття біологічних видів, що живуть на землі. Усі ці проблеми пов'язані між собою і можуть бути розділені лише умовно. Глобальний характер загроз міжнародної екологічної безпеки зумовив провідну роль в їх рішенні міжнародних організацій, передусім ООН і її структур: Програми ООН по довкіллю, Комісії ООН із стійкого розвитку, Глобального екологічного фонду, Всесвітньої метеорологічної організації та ін. [2, с. 456].

Головною причиною екологічних проблем в країнах, що розвиваються, є загальна економічна відсталість. Країни з перехідною економікою мають велику кількість соціально - економічних проблем, які затуляють усі інші, включаючи екологічні. Широке поширення отримав принцип "платить той, хто забруднює". У країнах, що розвиваються, діє принцип: "спочатку розвиток, потім екологія".

Проблему поліпшення екологічної ситуації на власних територіях держави - світові лідери вважають за краще вирішувати за рахунок "іншого людства". У цьому плані стали нормою виведення за межі найбільш розвинених країн світу екологічно шкідливих і небезпечних виробництв, експорт в цілях приховування власних відходів, відмова від підписання і ратифікації міжнародних екологічних конвенцій і угод.

Відносно нормативного забезпечення то існує велика кількість прогалин в міжнародному праві, практично не розроблені питання, пов'язані з відповідальністю за руйнацію довкілля, що зумовлює неефективність дотримання норм. Таким чином формування міжнародно - правового забезпечення екологічної безпеки вимагає переважно систематизації чинних норм міжнародного права. У світлі цієї проблеми необхідним є надання деяким спеціальним принципам міжнародного екологічного права статусу загальних принципів міжнародного права з їх подальшою інтеграцією в інші області міжнародного права (принцип відвертання шкоди, принцип раціонального використання довкілля). В умовах, що склалися, в наявності необхідність розширення кола міжнародних злочинів. Зокрема, визнання екоциду міжнародним злочином дозволить багато в чому вирішити проблему відповідальності за дотримання норм міжнародного екологічного права.

На основі вищесказаного можна припустити, що екологічні проблеми наростатимуть, і кожна нова катастрофа, будь то ураган, повінь, землетрус або інше стихійне лихо примушуватиме людство змінювати пріоритети у бік екологізації розвитку. Поки зусиль, що робляться міжнародним співтовариством для забезпечення екологічної безпеки, явно недостатньо [4, с. 26]. Багато рішень залишаються “благими намірами”, не підкріпленими фінансовими ресурсами. Сьогодні для вирішення сучасних глобальних екологічних проблем, таких як глобальне потепління або парниковий ефект, потрібно удосконалювати структурну перебудову самої серцевини виробничих процесів, перехід економіки на альтернативні тобто поновлюючі джерела енергії, перебудову світової фінансової системи, вирішення проблеми залежності і зовнішнього боргу між розвиненими країнами, що розвиваються. Цілком імовірно, що це призведе до кардинальних змін як усередині окремих країн, так і усієї світової системи. Можливо, знадобиться перебудова усієї системи розвитку людства, оскільки стало очевидним, що існуюча ринкова капіталістична система, що сформувалася без урахування її дії на екологію, не дозволяє на необхідному рівні вирішувати екологічні проблем [3, с. 544]. Для поліпшення механізму контролю за дотриманням норм міжнародного екологічного права вважаю за доцільне створення у рамках ООН органу, що має статус, аналогічний статусу Ради Безпеки, діяльність якої буде спрямована на забезпечення дотримання вимог, необхідних для підтримки сприятливої екологічної обстановки на планеті.

Виходячи з вище сказаного, розв'язання сучасних екологічних проблем можливе лише за умов дотримання, виконання та не порушення кожною державою міжнародних імперативних норм, налагодження тісної співпраці та міждержавного співробітництва, створення солідарної міжнародно-правової основи, здійснення нагляду за координації правоохоронної діяльності де задіяні органи та установи ООН, дотримання основних принципів, які регулюють порядок введення в дію та виконання міждержавних заходів [5, с. 113]. Таким чином роль міжнародного права в забезпеченні екологічної безпеки грає фундаментальну основу для реалізації міжнародної екологічної безпеки та досягнення гармонійного співіснування людини та природи.

#### Список використаної літератури:

1. Кириленко В.П. Принцип экономической безопасности в современном международном праве / В.П. Кириленко. Изв. вузов. Правоведение. - 1989. - №3. - 456 с.
2. Конвенція про трансграничний вплив промислових аварій 1992 р. // Европейская экономическая комиссия. Конвенция о трансграничном воздействии промышленных аварий. ООН. - Нью-Йорк-Женева, 1994. - С. 47-77.
3. Андрейцев В.І. Екологічне право: Особлива частина: Підруч. Для студ. Юрид. Вузів і фак.: Повний акад. Курс / За ред. Акад. НАПрН В.І. Андрейцева, К., Істина, 2001. - 544 с.
4. Бринчук М.М. О предмете экологического права // Вестник Международного университета. Сер. «Право». Вып. III. - М., 1998. - 26-54 с.

5. Копылов М.Н. О правовом содержании понятия "экологическая безопасность" / М.Н.Копылов // Правоведение. - 2000. - № 1. - С. 113-120.

### **Міжнародна безпека та її забезпечення міжнародно-правовими засобами**

**Вайдалович О.Ф.** - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

**Науковий керівник:** професор кафедри загально-правових дисциплін, навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент - **Камінська Н.В.**

Проблема забезпечення міжнародної безпеки в широкому її розумінні — це проблема забезпечення миру й запобігання війні. Сучасне міжнародне право, що є правом миру, покликане служити цій меті. Прагнення держав забезпечити стабільний мир на землі залежить насамперед від зовнішньої політики й безумовного виконання принципів і норм сучасного міжнародного права. Але, як ми знаємо, на жаль, вони не завжди виконуються - безпосередніми свідками чого ми з вами є.

Сьогодні питання забезпечення міжнародної безпеки є основною проблемою сучасності, а саме поняття «війни і миру», які є гостро актуальними у міжнародних відносинах сьогодення. Колишній Генеральний секретар ООН Бутрос Бутрос Галі зазначав, що без миру не може бути розвитку й у суспільстві назриватиме конфлікт. Ці слова ми повинні розуміти й чітко сприймати, адже конфлікт може перерости у неминучу катастрофу, яка поведе за собою жертви. А тому ми повинні всебічно аналізувати сучасні правові гарантії міжнародної безпеки, аби бути захищеними від порушень з боку інших держав і співтовариств - цим й обґрунтовується актуальність даної проблематики.

Загалом, міжнародно-правові засоби забезпечення безпеки - це сукупність правових і інших способів і ме-тодів, що відповідають основним принципам міжнародного права, спрямованим на забезпечення миру та запобігання війні, а в разі потреби застосування державами колективних заходів проти актів агресії та військових ситуацій, що загрожують миру та безпеці народів. Міжнародні правові засоби забезпечення міжнародної безпеки можна умовно розділити на три групи: нормативні, організаційні та матеріальні [5].

Відповідно до нормативних гарантій забезпечення міжнародної безпеки, чинне міжнародне право покликане служити миру. Тому всі його норми повинні мати "світозберігаючий" потенціал. Насамперед, це стосується основних принципів міжнародного права, що спрямовані на забезпечення співробітництва та міжнародного захисту народів, причому ці принципи лише тоді досягають мети, коли діють взаємозалежно. Юридичну основу права міжнародної військової безпеки становлять, насамперед, такі основні принципи міжнародного права, як принцип незастосування сили, принцип мирного вирішення спорів, принцип роззброєння [2, с. 127].

Війна як найбільш небезпечний рівень міжнародного конфлікту є такою формою міжнародних відносин, що хоча і заборонена, але є реальністю, з якою міжнародне право має рахуватися, протиставляючи їй організовані гарантії попередження та припинення. У зв'язку із цим міжнародне право передбачає створення державами систем безпеки (індивідуальної та колективної), що закликають попереджувати війни, а в разі початку війни - як можна швидше її припинити, застосовуючи колективні заходи. Якщо в залежності від стадії розвитку конфлікту можна говорити про підтримку чи відновлення міжнародного миру, то за рівнем інтересів, що втягуються в конфлікт, можна говорити про індивідуальну, групову або колективну безпеку.

Як зазначає М. В. Буроменський, система індивідуальної безпеки держав - це сукупність використовуваних державою індивідуальних гарантій за-безпечення своєї безпеки. Колективна безпека - система спільних заходів держав усього світу чи визначеного гео-графічного району, що були запроваджені для підтримання миру,